

București, 4 mai 2022

Către: **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI**

Domnului Valer DORNEANU,
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Domnule Președinte,

În conformitate cu prevederile **art. 146 lit. l) din Constituția României**, republicată, precum și ale **art. 27 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, noi, Grupul parlamentar USR, formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la Hotărârea Camerei Deputaților nr. 36 din data de 3 mai 2022 publicată în Monitorul oficial al României nr. 430/03.05.2022, prin care domnul Dimitrie-Bogdan Licu a fost numit judecător la Curtea Constituțională și vă solicităm să o declarați ca fiind **neconstituțională** în raport cu dispozițiile art. 143 și art. 1 alin. (3) și (5) din Constituția României.

Susținem că persoana numită prin această hotărâre ca judecător al Curții Constituționale nu îndeplinește unul dintre criteriile constituționale, respectiv cel al *pregătirii juridice superioare* și nu a respectat unul dintre criteriile legale ridicat la rang constituțional, nedepunând documente oficiale cu privire la studiile absolvite necesare pentru ocuparea unei funcții în această autoritate constituțională.

De asemenea, procedura de numire a fost viciată, după cum vom dezvolta în cele ce urmează. În plus, nu a fost verificată în mod efectiv nici condiția referitoare la înalta competență profesională.

I. ADMISIBILITATEA SESIZĂRII

1. Sesizarea formulată îndeplinește condițiile de admisibilitate stabilite de Curtea Constituțională pe cale jurisprudențială.

Astfel, vă solicităm să constatați că instanța constituțională a fost *legal sesizată*, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. l) din Constituția României, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 27 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

Curtea este *competentă* să verifice constituționalitatea hotărârii pronunțate de plenul Camerei Deputaților, în temeiul dispozițiilor cuprinse în art. 146 lit. l) din Constituția României raportat la art. 27 din Legea nr. 47/1992.

2. Normele indicate mai sus permit verificarea constituționalității hotărârii de numire a unui judecător la Curtea Constituțională pe baza a două considerente. În primul rând, susținem că hotărârea adoptată de Camera Deputaților este **contrară dispozițiilor art. 143 din Constituție**, care prevede trei condiții de numire în funcția de judecător la Curtea Constituțională, dintre care candidatul numit nu îndeplinește condiția obiectivă a pregătirii juridice superioare.

Instanța constituțională este competentă să verifice acest aspect și să constate neconstituționalitatea căci, așa cum a stabilit deja în jurisprudența sa, hotărârile plenului celor două camere ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție (*pct. 16, Decizia CCR nr. 251/2014*). De asemenea, Curtea a statuat că pot fi supuse controlului organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional (*pct. 18, Decizia CCR nr. 389/2014*). Or, Curtea Constituțională este o autoritate de rang constituțional, organizarea și funcționarea sa fiind reglementate în dispozițiile cuprinse la art. 142-147 din Constituția României.

3. În al doilea rând, susținem că hotărârea sus-menționată este **contrară dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (5) din Constituția României**, care consacră principiul statului de drept, respectiv obligația generală, inclusiv a Parlamentului, de respectare a legii. În concret, este vorba de nerespectarea de către Camera Deputaților a dispozițiilor art. 5 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 cu privire la verificarea documentelor ce trebuiau depuse la dosarul de candidatură în vederea numirii ca judecător la Curtea Constituțională.

Astfel, Curtea a stabilit în mod expres că, pentru a fi admisibilă sesizarea de neconstituționalitate, norma de referință trebuie să fie de rang constituțional pentru a se putea

analiza dacă există vreo contradicție între hotărârile menționate la art. 27 din Legea nr. 47/1992, pe de o parte, și exigențele procedurale și substanțiale impuse prin dispozițiile Constituției, pe de altă parte. Așadar, criticile trebuie să aibă o evidentă relevanță constituțională, și nu una legală ori regulamentară. Prin urmare, toate hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului pot fi supuse controlului de constituționalitate, dacă în susținerea criticii de neconstituționalitate sunt invocate dispoziții cuprinse în Constituție.

Invocarea acestor dispoziții nu trebuie să fie formală, ci efectivă (*pct. I, Decizia CCR nr. 307/2012 și pct. 5.1.4.1, Decizia CCR nr. 783/2012*). Curtea a mai reținut, în privința hotărârilor care prin obiectul lor vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional, că norma de referință, în cadrul controlului de constituționalitate exercitat, poate fi atât o dispoziție de rang constituțional, cât și **una infraconstituțională**, ținând cont de dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție. O atare orientare a Curții este dată de domeniul de maximă importanță în care intervin aceste hotărâri - autorități și instituții de rang constituțional -, astfel încât și protecția constituțională oferită autorităților sau instituțiilor fundamentale ale statului trebuie să fie una în consecință. Prin urmare, hotărârile plenului Camerei Deputaților, plenului Senatului și plenului celor două Camere reunite ale Parlamentului care vizează organizarea și funcționarea autorităților și instituțiilor de rang constituțional pot fi supuse controlului de constituționalitate, chiar dacă actul normativ pretins încălcat are **valoare infraconstituțională** (*pct. 17, Decizia CCR nr. 251/2014*).

În cauza de față, invocăm faptul că nu s-a verificat de către Camera Deputaților modalitatea în care au fost respectate de către candidat dispozițiile legale cu privire la documentele necesare a fi depuse la dosarul de candidatură în vederea numirii ca judecător la Curtea Constituțională și, deci, nici nu au fost analizate documentele oficiale care să ateste îndeplinirea de către candidat a condițiilor de numire, încălcându-se astfel dispozițiile cuprinse în art. 5 alin. (5) din Legea nr. 47/1992. Vă solicităm să constatați că o atare critică este obiectivă în sine și privește conduita Parlamentului, că aceasta nu are caracter formal, ci este clar fundamentată sub aspectul temeiului juridic, prin trimiterea la un text de lege care reglementează o condiție cu caracter obiectiv, așa cum s-a procedat în cauze similare (*a se vedea, spre exemplu, pct. 33 din Decizia CCR nr. 136/2022, pct. 21 din Decizia CCR nr. 21/2014 și pct. 73 din Decizia CCR nr. 21/2019*).

II. NECONSTITUȚIONALITATEA HOTĂRĂRII

4. Cu privire la condiții de numire a judecătorilor la Curtea Constituțională, trei dintre acestea sunt prevăzute în dispozițiile art. 142 coroborate cu cele ale art. 143 din Constituția României – **(1) pregătire juridică superioară, (2) înaltă competență profesională, (3) o vechime de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior** – și o a patra este prevăzută în dispozițiile art. 62 din Legea nr. 47/1992 – *acordul prealabil al candidatului, exprimat în scris.*

5. Cu privire la procedura de numire a judecătorilor la Curtea Constituțională, conform dispozițiilor art. 5 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 „*Fiecare Cameră a Parlamentului numește, la propunerea Biroului permanent și pe baza recomandării Comisiei juridice, în calitate de judecător, persoana care a întrunit votul majorității membrilor prezenți*”. Conform alin. (5) al aceluiași articol, „*Candidaturile se pot depune la Comisia juridică de grupurile parlamentare, de deputați și de senatori. Fiecare candidat va depune "curriculum vitae" și **actele doveditoare că îndeplinește condițiile prevăzute de Constituție.** Candidații vor fi audiați de comisie și de plenul Camerei. Raportul Comisiei juridice se va referi, motivat, la toți candidații.*”

6. Prin hotărârea contestată, plenul Camerei Deputaților a numit în funcția de judecător la Curtea Constituțională pe domnul Dimitrie-Bogdan Licu fără ca acesta să îndeplinească prima condiție de numire, respectiv **pregătirea juridică superioară**. Astfel, la dosarul de candidatură nu există documente oficiale care să ateste faptul absolvirii de către candidat a unei instituții de învățământ juridic superior și a obținerii diplomei de licență. În lipsa lor, nu a putut fi verificată în mod efectiv îndeplinirea condiției de numire nici de către Comisia juridică chemată să întocmească raportul potrivit art. 5 alin. (5) ultima teză din Legea nr. 47/1992, nici de către deputații chemați să se exprime prin vot asupra numirii, pe baza raportului Comisie juridice, conform art. 5 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 și nu ar putea fi verificată nici de către Curtea Constituțională sesizată în prezenta speță cu privire la constituționalitatea hotărârii adoptată de plenul Camerei Deputaților.

7. Condiția de numire constând în „pregătirea juridică superioară” se dovedește prin diplomă de licență în studii juridice și, eventual, diplome obținute ulterior licențierii, cum ar fi diplomă de studii de specializare, diplomă de studii aprofundate, diplomă de master, diplomă de doctorat, certificat de absolvire studii postdoctorale.

În cazul de față, vă solicităm să constatați că domnul Licu nu a depus în termenul legal stabilit niciun înscris doveditor cu privire la studiile sale.

8. Astfel, în ședința Biroului Permanent al Camerei Deputaților din data de 11 aprilie 2022 s-a decis: declanșarea procedurii de numire a unui nou judecător la Curtea Constituțională la data de 11 aprilie 2022; depunerea candidaturilor la Comisia juridică, de disciplină și imunități până la data de 26 aprilie 2022; depunerea raportului până la data de 29 aprilie 2022 (pct. 7 al ordinii de zi).

La data de 26 aprilie 2022, la Comisia juridică s-a depus propunerea Grupului parlamentar al PSD de la Camera Deputaților pentru numirea ca judecător la Curtea Constituțională a domnului Licu.

La dosarul de candidatură privind pe domnul Licu, analizat de către comisia juridică a Camerei Deputaților la data de 27 aprilie 2022 cu ocazia audierii sale, au fost depuse următoarele înscrisuri: (a) *propunere din partea grupului parlamentar*; (b) *acord prealabil de acceptare a candidaturii*; (c) *Curriculum Vitae*; (d) *adeverința privind vechimea*. Niciunul dintre aceste înscrisuri nu dovedește îndeplinirea condiției legale privind pregătirea juridică superioară.

Or, îndeplinirea condițiilor de legalitate ar fi trebuit analizată de către însăși Comisia juridică. În acest sens, ultima teză a dispozițiilor cuprinse în dispozițiile art. 5 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 face referire la **motivarea raportului** întocmit de Comisia juridică. Este evident că această motivare trebuie să se refere la îndeplinirea condițiilor constituționale și legale de către fiecare candidat la funcția de judecător al Curții Constituționale. Pentru aceasta, trebuiau atât verificate actele pe care candidatul este obligat să le depună, în temeiul dispozițiilor cuprinse în teza a doua din art. 5 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, cât și valorificate datele obținute în urma audierii candidatului.

În acest sens, Curtea Constituțională a stabilit: „Desigur, Parlamentul nu poate desfășura, în plenul său, o atare activitate fără a beneficia de suportul informațional necesar pentru a-și formula o opinie corectă asupra persoanelor care urmează a fi desemnate pentru exercitarea atribuțiilor pe care funcția de demnitate publică o implică. Rolul comisiilor juridice în procedura de numire a judecătorilor constituționali este tocmai acela de a culege și a oferi acele date necesare plenului fiecărei Camere spre a-și fonda, în mod optim, luarea unei decizii” (pct. 40, *Decizia CCR nr. 459/2014*).

În speță, raportul Comisiei juridice trebuia să aibă la bază actele depuse de candidat. Or, domnul Bogdan Licu nu a făcut dovada îndeplinirii condiției cu privire la pregătirea juridică superioară. În felul acesta este afectată însăși validitatea raportului întocmit de către Comisia juridică. Ne fiind îndeplinită această condiție legală cu privire la procedura privind numirea într-o funcție la o autoritate constituțională, este afectată însăși constituționalitatea hotărârii adoptate de plenul Camerei Deputaților.

9. CV-ul întocmit de domnul Licu și adeverința cu privire la vechimea de muncă nu suplinesc lipsa documentelor oficiale care să ateste studiile sale. În acest sens, Curtea Constituțională a arătat că prezentarea candidatului nu poate constitui un document probator, întrucât are un caracter personal și trebuie să fie însoțită de **documente oficiale doveditoare** a celor consemnate în cuprinsul său (*pct. 27, Decizia CCR nr. 251/2014*).

10. În lipsa documentelor cu privire la pregătirea juridică, nici Curtea Constituțională nu poate verifica îndeplinirea condițiilor constituționale cu privire la numirea candidatului ca judecător la Curte, așa cum a procedat în alte cauze similare.

În acest sens, Curtea a procedat la **solicitarea documentelor** care au stat la baza numirii domnului VC în calitate de membru neexecutiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, respectiv a documentelor care demonstrează întrunirea condițiilor prevăzute de lege pentru numirea domniei sale în această funcție, inclusiv a condiției de minimum 9 ani experiență profesională în domeniul financiar, al instituțiilor de credit și/sau al instituțiilor financiare nebancare. Secretarul General al Camerei Deputaților a înaintat Raportul comun al Comisiilor de resort cu privire la audierea candidaților pentru Consiliul Autorității de Supraveghere Financiară, având atașate o serie de documente depuse de candidatul în cauză: un document care cuprinde prezentarea datelor personale, educației, experienței profesionale și în alte domenii, activității parlamentare, profesionale și sociale actuale, copia cărții de identitate, a diplomei de licență și a diplomei de absolvire de cursuri postuniversitare (*pct. 22-23, Decizia CCR nr. 251/2014*).

Tot astfel a procedat Curtea într-o altă cauză în care a **verificat documentele** depuse la dosar de domnul MS, constatând că nu are experiență profesională specifică în materie de minimum 9 ani, neîntrunind condiția legală pentru numirea în funcția de prim-vicepreședinte, membru executiv al Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară (*pct. 26, Decizia CCR nr. 389/2014*).

Curtea a procedat identic și într-o altă cauză unde, **examinând documentele** solicitate de Curtea Constituțională și depuse la dosar de Senat, a constatat că doamna AGO îndeplinește condiția vechimii de 10 ani în specialitatea studiilor juridice pentru ocuparea funcției de președinte al Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (*pct. 39-40, Decizia CCR nr. 65/2019*).

În fine, Curtea a solicitat celor două Camere ale Parlamentului **documentele** care au stat la baza numirii persoanelor menționate în sesizări în calitate de membri ai Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară, respectiv documentele care demonstrează întrunirea condițiilor prevăzute de lege pentru numirea în această funcție, după care a analizat aceste documente în raport cu criticile formulate (*pct. 78 din Decizia CCR nr. 21/2019*)

11. Mai mult, potrivit informațiilor apărute în mass-media, există dubii serioase cu privire la existența vreunei diplome în studii juridice eliberată pe numele candidatului.

Astfel, cu privire la situația candidatului au apărut următoarele articole de presă: „*Noi dezvăluiri: Bogdan Licu a anunțat oficial că și-a pierdut **diploma de licență în drept de la „Spiru Haret”** pe care nu avea cum să o dețină, în timpul scandalului diplomelor false care a zguduit „Spiru Haret”*” (<https://facebook.com/sorina.matei>, postare din 29 aprilie 2022); „*Are sau nu are Bogdan Licu diplomă în Drept? În 2009, Licu anunța în MOF că și-a pierdut **diploma de la Spiru Haret***” (HotNews, articol din 29 aprilie 2022); „*Nici diplomă nu are? În 2009, Licu anunța în MOF că și-a pierdut **diploma de la Spiru Haret***” (Comisarul.ro, articol din 29 aprilie 2022), „*Are sau nu are Bogdan Licu diplomă în Drept?*” (nmedia.ro, articol din 29 aprilie 2022), „*Are sau nu are Bogdan Licu diplomă în Drept? În 2009, Licu anunța în MOF că și-a pierdut **diploma de la Spiru Haret***” (The News, articol din 30 aprilie 2022).

Noi am constatat din CV-ul depus de domnul Licu la dosarul de candidat pentru ocuparea funcției de judecător al Curții Constituționale că acesta susține că ar fi absolvit facultatea de drept a Universității Spiru Haret, respectiv că ar fi licențiat al Universității Babeș-Bolyai, în perioada 1991-1995.

Din informațiile oferite de mass-media citată mai sus rezultă că la data de 12 sept. 2006 a fost legalizată de către Biroul Notarului Public Dan Simona Cristina o copie a diplomei de licență și a foii matricole care atestă că domnul Bogdan Licu este **licențiat la Universității Babeș Bolyai** din Cluj-Napoca, diplomă care poartă seria N nr. 028983 cu nr. 1983/3.10.1996.

Totodată, la data de 23 nov. 2009, în Monitorul Oficial al României nr. 404/2009, partea a III-a, la capitolul „Pierderi de acte”, pag. 4, a fost publicat anunțul cu numărul 41.629 prin care domnul Bogdan Licu aduce la cunoștință pierderea diplomei de licență seria N nr. 028983/1983, eliberată la 3 octombrie 1996 **de către Universitatea „Spiru Haret”** din București, Facultatea de Drept, promoția 1995.

Or, este evident că două instituții diferite nu puteau elibera două diplome de licență cu aceleași numere și purtând date identice, pentru aceeași persoană. Acest dubiu ar fi putut fi înlăturat chiar de către candidat prin prezentarea actelor oficiale cu privire la studiile sale, însă domnia sa nu a depus nici diploma, nici o copie legalizată sau, cel puțin, certificată pentru conformitate a acesteia, așa cum impune jurisprudența Curții Constituționale.

Lipsa datelor oficiale și informațiile existente în spațiul public fac să existe îndoieli cu privire la existența diplomei de licență în studii juridice și, în cazul existenței unei atare diplome, există îndoieli cu privire la autenticitatea mențiunilor conținute în acest înscris cu privire la

instituția emitentă, tipul cursurilor la zi sau la distanță urmate, notele obținute, ceea ce pune în discuție validitatea însăși a actului numirii în funcție.

Apreciem că aceste documente ar fi trebuit să se găsească la dosarul de candidatură la momentul audierii și al acordării votului în Camera Deputaților. O eventuală depunere ulterioară a vreunui document nu poate acoperi lipsa documentului de la momentul acordării votului. Cea care are abilitatea de a verifica îndeplinirea acestei condiții legale este Camera Deputaților. În speță rezultă că verificarea efectuată în Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților nu a fost una efectivă, după cum această verificare nu a putut fi efectuată nici în plenul Camerei Deputaților, pe baza documentelor din dosarul de candidatură.

12. Mențiunea din cuprinsul Raportului Comisiei juridice, de disciplină și imunități potrivit căreia *„s-a constatat că dosarele depuse de candidați ... sunt complete și cuprind întreaga documentație prevăzută de dispozițiile legale“* este eronată, după cum va putea constata Curtea Constituțională după ce va verifica aceste documentații. La momentul acordării votului erau disponibile deputaților doar unele documente și informații care ulterior s-au dovedit contradictorii. Nici prezența în spațiul public a unor date și informații despre studiile juridice și cariera profesională a candidaților nu poate suplini lipsa documentelor relevante din dosarul de candidatură.

13. Pentru numirea în funcție de judecător la Curtea Constituțională, domnul Bogdan Licu nu îndeplinește nici a condiția a doua din art. 143 Constituția României, și anume pe aceea de a avea o *„înantă competență profesională“*.

Cunoaștem jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia un astfel de criteriu ar fi unul subiectiv, fiind apanajul exclusiv al autorității care face numirea să decidă asupra îndeplinirii acestei condiții (pct. 35 și 36 din Decizia CCR nr. 395/2019, pct. 46 din Decizia CCR nr. 847/2000). **Solicităm însă revenirea asupra acestei practici.**

Revirimentul jurisprudențial se impune din două considerente: pe de o parte, este vorba de modul în care acest criteriu subiectiv este folosit în concret de către organul de numire, pe de altă parte este vorba de doctrina de specialitate și jurisprudența internațională care aduce clarificări în acest domeniu.

Trebuie precizat că, îndeplinirea funcției de judecător constituțional reprezintă *„o misiune de mare răspundere, mai ales având în vedere impactul deciziilor Curții Constituționale asupra instituțiilor de guvernare. Este și motivul pentru care candidatul la această înaltă funcție i se cere îndeplinirea unor condiții deosebite, atât de ordin profesional, cât și civic. Și, de ce să nu o*

spunem, el va trebui să acționeze cu foarte mult curaj, iar acesta trebuie să se legitimeze prin calități aparte.”¹

În afara diplomei de licență, observăm că din dosarul de candidat lipsesc și copia actului de identitate, declarația de neocolaborare cu serviciile de informații, lucrările de specialitate publicate, motiv pentru care este imposibil de analizat înalta competență profesională, condiție esențială pentru numirea unui judecător la CCR.

„Înalta competență profesională, deși pare o formulare cam vagă, se dovedește prin rezultatele profesionale de excepție materializate în titluri științifice, cărți și studii publicate, participări la reuniuni științifice de înaltă ținută, titluri academice etc.”² Or, din CV-ul întocmit de domnul Bogdan Licu și adeverința cu privire la vechimea de muncă, nu rezultă niciun fel de activitate didactică, niciun titlu academic, nicio comunicare științifică susținută, niciun premiu primit și nicio certificare.

Mai mult, presa a relevat că a obținut titlul de doctor în drept în anul 2011 la Academia de Informații a SRI cu o teză al cărui conținut este jumătate plagiat, ceea ce a determinat candidatul să renunțe la titlul obținut fraudulos și de acest lucru s-a luat act de abia în acest an de instituția emitentă. Potrivit documentelor plasate în spațiul public de către judecătorul Cristi Danileț, autorul monografiei „Corupția și anticorupția în sistemul juridic”, publicată la Editura C.H.Beck în anul 2009, domnul Licu a plagiat în teza sa, de la paginile 341 la 363, din cartea lui Danileț, cuvânt cu cuvânt. Evident, un astfel de act de fraudă este incompatibil cu înalta pregătire profesională ca cerință a ocupării funcției de judecător constituțional.

Vă rugăm să solicitați stenogramele audierilor candidaților care au avut loc în Comisia juridică și în Plenul Camerei Deputaților. Veți constata că nu s-a purtat nicio discuție pe marginea pregătirii de specialitate a candidaților, a studiilor publicate sau articolelor ori cărților scrise, a manifestărilor științifice la care au luat parte și care îi califică pentru această funcție. Mai mult, membrilor plenului Camerei nu li s-a acordat ocazia să pună întrebări candidaților, deși art. 5 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 menționează de o **audiere**, ceea ce presupune o prezentare din partea candidatului, urmată de o sesiune de întrebări adresată de parlamentari, apoi răspunsul candidatului la acestea. În fapt, limitarea candidaților la o prezentare de 3 minute în plenul Camerei nu reprezintă o audiere, ceea ce afectează valabilitatea a însuși actul de numire al judecătorului constituțional.

¹ *Constituția României revizuită. Comentarii și explicații*, Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, Editura ALL BECK, 2004

² *Constituția României revizuită. Comentarii și explicații*, Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, Editura ALL BECK, 2004

De asemenea, votul din Comisia juridică, de disciplină și imunități de la Camera deputaților, la audierea candidaților a fost unul **viciat, fiind încălcate prevederile regulamentare**. Astfel, s-a propus **un singur vot, „în bloc“, pentru un aviz favorabil pentru toți candidații**, deși a fost solicitat în mod expres un vot separat pentru fiecare candidat în parte, așa cum se poate observa și în înregistrarea audio-video a ședinței Comisiei juridice din data de 27 aprilie 2022 cu privire la audierea candidaților pentru postul de judecător la CCR (link: <http://www.cdep.ro/co/sedinte2015.video?idc=11&cam=2&an=2022>).

În acest sens, a fost imposibil de exprimat o opinie cu privire la un aviz pozitiv sau negativ pentru fiecare candidat în parte, dezbaterile privind îndeplinirea condițiilor prevăzute de Constituție devenind astfel una iluzorie. Votul a fost doar unul formal, deși Comisia avea atribuții expres prevăzute privind analiza fiecărui candidat în parte. În aceste condiții, ca formă de opoziție față de această modalitate arbitrară de desfășurare a procedurii în cadrul comisiei juridice, reprezentanții UR au refuzat să acorde un vot pentru toți candidații odată, exprimând acest punct de vedere și părăsind totodată sala de ședință. Așa se explică mențiunea din Raportul comisiei juridice potrivit căreia votul ar fi fost unul în unanimitate de avizare favorabilă a tuturor candidaților. Este vorba despre unanimitatea membrilor prezenți la momentul votului. În mod regretabil, Raportul nu cuprinde aceste împrejurări, dar ele pot fi verificate din vizionarea înregistrării sus-menționate.

În aceste condiții, deși înțelegem marja de apreciere asupra numirii, vă solicităm să constatați că nu mai poate fi vorba de prerogativa autorității politice de a analiza și a se pronunța cu privire la oportunitatea numirii, ci de **exercitarea arbitrară** a unui astfel de drept, aspect incompatibil cu cerința statului de drept prevăzută în dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituția României, așa cum a fost interpretat de Comisia de la Veneția (*Rule of Law Checklist, adoptat la 11-12 martie 2016, CDL-AD(2016)007*).

Jurisprudența europeană a adus și ea clarificări în această materie. Astfel, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit că dreptul național trebuie să garanteze independența curții constituționale în special față de puterile legislative și executive (*Hotărârea din 21 decembrie 2021, pronunțată de Marea Cameră în cauza C-357/19, para. 230*). Or, în condițiile în care Parlamentul exercită nu o putere discreționară, ci una de-a dreptul arbitrară în numirea judecătorului constituțional, încălcând proceduri legale (nedepunerea actelor cerute de lege, nemotivarea raportului cu privire la îndeplinirea de fiecare candidat a criteriilor legale, audierea doar formală a candidaților), este evident că legătura dintre judecătorul constituțional și majoritatea care l-a numit generează multiple suspiciuni care afectează încrederea în el și, implicit, în Curtea Constituțională.

Tot astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, curțile constituționale trebuie considerate ca tribunale în sensul autonom al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, adică „instanțe independente și imparțiale, instituite prin lege” (cererea nr. 4907/18, cauza *Xero Flor w Polsce sp. z o.o. v. contra Poloniei*, Hotărârea din 7 mai 2021, para. 194). Curtea stabilește că o componentă a cerinței de a fi instituit prin lege este chiar modul de numire a judecătorilor (cererea nr. 43447/19, cauza *Reczkowicz contra Poloniei*, Hotărârea din 22 iulie 2021, para. 218). Mai departe, Curtea Europeană arată că o astfel de numire trebuie să îndeplinească un test constând în trei exigențe (cererea nr. 26374/18, cauza *Guðmundur Andri Ástráðsson contra Islandei*, Hotărârea dată de Marea Cameră în 1 decembrie 2020, para. 243 – 252):

- *Să existe o procedură de numire prevăzută de lege care să fie respectată întocmai, iar o încălcare flagrantă ar însemna căderea numirii la testul întâi.* Este evident că nedepunerea documentelor cerute de lege, neredactarea unui raport motivat cu privire la îndeplinirea condițiilor legale de către fiecare candidat în parte, forțarea unui vot „în bloc” în același timp pentru toți candidații, sau neaudierea candidaților – cum s-a întâmplat în cauza de față - sunt astfel de încălcări flagrante ale procedurii;
- *Cel numit să aibă abilitatea de a-și exercita atribuțiile în afara oricărei interferențe.* Independența judecătorului constituțional este o valoare esențială, consacrată de art. 145 din Constituție. Or, în cazul domnului Bogdan Licu, acesta recunoaște că a urmat cursuri de pregătire în cadrul unei instituții care ține de un serviciu de informații din România - S.R.I, că a obținut un doctorat plagiat la această instituție, pe care l-a retras într-un târziu și doar după ce a izbucnit un scandal de presă („*Exclusiv: Al treilea plagiat coordonat de Gabriel Oprea: Bogdan Licu, prim-adjunct al procurorului general al României*”, *HotNews.ro*, 31 august 2015). În contextual discuțiilor din România cu privire la rolul serviciilor secrete este evidentă că cel puțin aparența unor legături nefirești între serviciile de informații și candidatul numit știrbește din capacitatea lui de a fi în afara oricăror astfel de influențe. Condițiile de fond și modalitățile procedurale care conduc la adoptarea deciziilor de numire nu trebuie să fie de natură să dea naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în discuție în privința unor elemente exterioare și la imparțialitatea lor în raport cu interesele care se confruntă în așa fel încât să fie excluse inclusiv formele de influență indirectă susceptibile să orienteze deciziile judecătorilor în discuție (paragraful 55 din cauza *Repubblika versus Malta*);
- *Încălcările menționate să poată fi remediate de instanțe sau de curtea constituțională.* Verificarea pe care o face Curtea Constituțională din România trebuie să fie una efectivă, nu formală. Nu solicităm Curții să se substituie autorității politice pentru numirea judecătorului constituțional, ci să verifice modul în care au fost respectate atât criteriile

obiective, cât și cel numit de curte drept „subiectiv” în procedura de numire desfășurată în data de 3 mai 2022.

ANEXE

1. Înregistrarea audio-video a ședinței Comisiei juridice, de disciplină și imunități din data de 27 aprilie 2022, audierea candidaților pentru postul de judecător la CCR; link: <http://www.cdep.ro/co/sedinte2015.video?idc=11&cam=2&an=2022>;
2. Hotărârea Camerei Deputaților nr. 36 din data de 3 mai 2022 pentru numirea unui judecător la Curtea Constituțională;
3. Raportul Comisiei juridice, de disciplină și imunități din data de 27 aprilie 2022;
4. Dosarul de candidatură a domnului Dimitrie-Bogdan Licu;
5. Fragmentele din lucrarea domnului Cristi Danileț plagate de către domnul Bogdan Licu.